

უნდა დავუჯეროთ პატრიარქს!

დეკემბრის მინურულიდან, როცა თქვენთან ახალი შეხვედრისთვის დავინყე სამზადისი, ერთი საწახარი მიტრიალებდა ძვალ-რბილში: რა უნდა გვეთქვა სასუგეშო. მით უმეტეს, გასული წელი მეტად მძიმე იყო, ახალი წელი კი პრობლემებით დაიწყო; მთავრობის მეთაური სამკურნალო გახდა, პარლამენტის თავმჯდომარეს კლინიკიდან კლინიკაში მოუწია გადასვლა, ევროპას შესცივდა...

იური პავლასქა

ჟურნალ „ბიზნესი და კანონმდებლობის“
მთავარი რედაქტორი,
ეკონომიკის აკადემიური დოქტორი

გზა ხსნისა

იანვარი - №1 2009

გასული წლის ბოლო მეთორმეტე ზარის ჩამოკვრას ადევნებული იმედიანი განწყობა პირველივე ორშაბათსვე დასრულდა... შარშანდელისგან განსხვავებით, ამ დღეს, ალბათ, ბევრი ქუჩაში უხვად გადააწყდა დეპრესიულ გამოხედვას. უმეტესი მათგანი (მათ შორის, ვისაც საახალწლო ნობათით გული მოუღბეს და ვინამაც ბოლო ღარიანი შემოიკოვა შემდეგ ჩალუკმებად), საკუთარი არჩევანით შექმნილი ვირტუალური სამყაროდან რეალურში განსაკუთრებული მიპატიჟების გარეშე ჩამოსახლდა.

დღეს უკვე ყველას აეხილა თვალი და კარგად ხედავს, რომ მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის გავლენა „ციხის ქონგურებს“ გვილენავს, არ გვაქვს საკუთარი ეკონომიკა, რაც კი განძი გაგვაჩნდა, იაფად გავასხვისეთ და თუ ხელი არ გავანძრიეთ, კარს-მომდგარი განსაცდელი კბოდეზე გადაგვჩეხავს. „სტრატეგიული თანამშრომლობის ქარტია“, „დროზე დაძინება“, „ფიზიკური ვარჯიში“, თუ გნებავთ, საერთო გამაჯანსაღებელი ყველა პროცედურის დაფაზე უშეცდომო ჩამოწერა გაქცეულ ინვესტორს ვერ მოაბრუნებს, ორმა-

ბათ დილას საშოვარზე გასულთა გრძელ რიგს ერთჯერადაც ვერ დააპურებს.

მართლა, რა უნდა მეთქვა...

ამ გაუსაძლის ყოფაში მე ის შევნიშნე მარტო სანუგეშოდ, რომ ევროპას შესცივდა.

არა ბატონო, ის კი არ გამიხარდა, სხვა რომ ითოშება. ჩვენ ხომ მათზე ადრე გამოვცადეთ უშუქობა, უგაზობა, უფულობა... (სხვაც ბევრი ვნახეთ უ-ზე დაწყებული სერიიდან) და ვიცი რა, ეს რაცაა, სხვას საამისოდ როგორ გავიმეტებ. ის ვიგულისხმე მხოლოდ, რომ გაიგებს ევროპა „რა ცაა“ საქართველოში, დაიწყებს ალტერნატივის ძებნას და ეშველება აღმოსავლეთიდან მზის დასალიერამდე ქვეყანას-მეთქი. მაგრამ ჩემი ფიქრი უფრო შორს არ წასულა.

ნამდვილი იმედი მაშინ ჩამესახა, როცა საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქის, უნმინდესისა და უნეტარესის ილია მეორის საშობაო ეპისტოლე მოვისმინე. მაშინ მივხვდი, რომ განწირულები არ ვართ და არის „გზა ხსნისა“. ამ სიბრძნით სავსე უპირველესმა ღვთის მსახურმა, არნახული სიმამაცით, თავად იტვირთა ღმერთს დაშორებულ

ერისკაცთა მიერ ხელყოფილ საერო საქმეების გამოსწორებაზე ზრუნვა და მიზნისკენ მიმავალი, მათ შორის, მატერიალური კეთილდღეობის მიღწევის, ეკონომიკური პრობლემების დაძლევის გზა დაგვანახა. აქ ყველაფერს თავისი სახელი დაერქვა. პირდაპირ ითქვა: რა გადაგვარჩენს, რა დაგვლუპავს.

თვალს ვადევნებდი, თუ როგორ ისმენდა მრევლი საშობაო ეპისტოლეს და მენიშნა: დიდი ძალა აქვს მართალ, ერის კეთილდღეობაზე გულანთებული და გულწრფელად მზრუნველი ღვთისკაცის თავდაუზოგავ მეცადინეობას.

ვერც ვიოცნებებდი, რომ მიზეზ-შედეგის და არსებული მდგომარეობიდან გამოსვლის უფრო უკეთესი ანალიზი შემეთავაზებინა თქვენთვის, ვიდრე ეს ეპისტოლედან ქვემოთ წარმოდგენილ ამონარიდშია. არაერთხელ უნდა მოისმინო, ნაიკითხო, გაიგო და ჩასწვდე ამ სწორუპოვარ ბრძნულ ეპისტოლეში გადმოცემული აზრის სიღრმეს. მინდა თქვენც გინილადოთ ჩემი აღმატებული განწყობილება, იმედიანად იყოთ და დაუფეროთ მის ნააზრევს.

აი, რა ბრძანა საქართველოს კათალიკოს-პატრიარქმა:

„დღეს დღეა სიყვარულისა, დღეა ღმერთთან და ერთმანეთთან შერიგებისა“...

„ჩვენ ისედაც მეტად რთულ დროს გვიწევს ამქვეყნად ყოფნა. მართალია, საქართველოს მძიმე პერიოდები თავისი არსებობის მანძილზე თითქმის სულ ჰქონდა, მაგრამ მაშინ ადამიანებს რწმენა უფრო მტკიცე ჰქონდათ და თან განსაცდელთა ასეთი სიმრავლეც არ იყო;

ახლა ჩვენს ხალხს მოუწია პოსტსაბჭოთა გარდამავალი პერიოდის სიმძიმის გადატანა, ცხოვრების ერთი წესიდან მე-

ორეში გადასვლა, უმუშევრობა, შიმშილი, ომი, მორალური კრიტერიუმების შეცვლა, ძალადობის და სიცრუის მორევში მოხვედრა... აღარაფერს ვამბობ ვინრო ოჯახურ და პირად პრობლემებზე.

სამწუხაროდ, ჯერ-ჯერობით არც ხვალისდელი დღე იძლევა უკეთესი მომავლის იმედს, რადგან მთელი მსოფლიო გლობალურ ეკონომიკურ კრიზისში შედის, რომელიც შეიძლება სისტემურ კრიზისად იქცეს, ანუ არსებული სისტემა სხვამ, პრინციპულად ახალმა, სისტემამ შეცვალოს.

ხდება მსოფლიოს და ცალკე-

ული ქვეყნების რეგიონალიზაცია, ანუ გარკვეულ ჯგუფებად დაყოფა; ხოლო, იმის მიხედვით, თუ რა პრინციპი უდევს საფუძვლად ცალკეული გაერთიანების შექმნას, შეიძლება, ესა თუ ის ქვეყანა რაღაც მიმართულებით (მაგ., გაზის ან ნავთობის მოპოვებით) ერთ გაერთიანებაში მოხვდეს, ხოლო მეორე მიმართულებით (მაგ., კოსმოსის ათვისების სფერო), – სხვა გაერთიანებაში. ამასთან, მოსალოდნელია დაჯგუფებებს შორის დაპირისპირებების გამწვავება გავლენის სფეროების გასაფართოვებლად.

ისტორიის თანამედროვე ეტაპი მომხმარებლური საზოგადოების ღირებულებათა ზეობის დროცაა. მისთვის მთავარია მინიერი კეთილდღეობა და არა სულიერი სიმდიდრე. ამიტომაცაა, რომ გამართლება ეძებნება მატერიალური გამდიდრების ყველა საშუალებას.

დიახ, დღეს ბაზარზე საქონლისა და მომსახურების შეუზღუდავი წარმოება კი არა, ფული ბატონობს და თუ ეს მომხმარებლური პროცესი დროზე არ შეჩერდა, საზოგადოება კატასტროფის წინაშე აღმოჩნდება.

სისტემური კრიზისის თავიდან აცილების მიზნით დასავლეთმა კურსი ეკონომიკის სფეროში სახელმწიფო სექტორის შედარებით გაძლიერებაზე აიღო, რაც თავისუფალი ბაზრიდან უფრო რეგულირებად ბაზარზე გადასვლას გულისხმობს და, ბუნებრივია, ცალკეული სახელმწიფო ეფექტური მართვის საკუთარი მექანიზმის ძიებას დაიწყებს.

ჩვენც უნდა გამოვნახოთ შექმნილი მდგომარეობიდან გამოსასვლელი გზები.

როგორც ამ დარგის სპეციალისტები ამბობენ, აუცილებელია, საშუალო და მცირე საწარმოთა დონეზე, მართვის სწორ

სისტემაზე დაყრდნობით, მრეწველობის, სოფლის მეურნეობისა და გადამამუშავებელი დარგის სწრაფი განვითარება.

ის, რომ ჩვენი ხელისუფლება სოფლის მეურნეობისა და მრეწველობის წინსვლისთვის გარკვეულ ნაბიჯებს დგამს, მისასალმებელია, მაგრამ გასაკეთებელი კვლავ ბევრია.

აქ სოფლის მეურნეობასთან დაკავშირებულ რამდენიმე მიმართულებას შევხვები.

საქართველო ყოველთვის იყო და კვლავაც უნდა გახდეს ვაზისა და ხორბლის ქვეყანა. ის მდგომარეობა, რაც ამ კულტურების მიმართ დღეს არის, დამღუპველია, როგორც სულიერი, ისე მატერიალური თვალსაზრისით. ჩვენი წინაპრებისთვის ღვინო და პური, გარდა თავისი ჩვეულებრივი მნიშვნელობისა, მაცხოვრის ხორცისა და სისხლის სიმბოლოს უკავშირდებოდა და, ამიტომაც ქართველ გლეხს მათდამი ყოველთვის განსაკუთრებული დამოკიდებულება ჰქონდა და განსაკუთრებულადაც უვლიდა; და ეს უნდა აღდგეს.

დღეს კი მავანნი კახელ გლეხს სოლიდურ თანხას სთავაზობენ, რომ მან შვილივით ნაზარდი ვაზი აჩეხოს და სანაცვლოდ საზამთრო ან სხვა კულტურა დარგოს; ამასთან, ყურძნის მოყვანის ინტერესს იმითაც უკლავენ, რომ მოსავლის ჩაბარებისას, მინიმალურ ფასსაც არ აძლევენ. ასე არ უნდა გაგრძელდეს. იქნება გამოსავლად იქცეს გლეხურ მეურნეობებში დამზადებული სუფთა ღვინის ექსპორტი სახელმწიფოს მიერ.

რაც შეეხება ხორბალს, მისი ადგილობრივი წარმოება კატასტროფულად არის შემცირებული და ქვეყნის მოსახლეობის მოთხოვნილებების მხოლოდ 9% აკმაყოფილებს; სამწუხაროდ, ამ 9%-შიც არ შედის ჩვენი ტრადიციული ადგილობრივი ჯიშები.

მეტად სავალალოა, მაგრამ

ფაქტია, რომ უნიკალური ქართული ხორბალი სრული გაქრობის პირასაა. არადა, ჩვენგან წაღებულ თესლს სხვა ქვეყნები თავისად წარმოაჩენენ და ამით ამაყოფენ; ხოლო საქართველოში ექსპორტირებული ხორბალი და პურის ფქვილი, რომელიც მოხმარებული პროდუქციის 91% შეადგენს, იმდენად დაბალი ხარისხისაა, რომ ჯანმრთელობისთვის საფრთხეს წარმოადგენს.

საქმე შემდეგშია: მსხვილ ტრანსნაციონალურ კომპანიებს, რომლებიც დაინტერესებული არიან, რომ ხელოვნური მეთოდებით (გენური ინჟინერია, შხამ-ქიმიკატები, მცენარის ზრდის სტიმულატორები და ასე შემდეგ) მიღებული საკუთარი ჭარბი პროდუქციისათვის გასაღების ბაზრები გააფართოვონ და სხვა ქვეყნებში ადგილობრივი ბუნებრივი პროდუქციის წარმოება შეაფერხონ, საქართველოც სურთ, თავისი გავლენის სფეროდ და მათი სურსათის იმპორტზე დამოკიდებულ ქვეყნად გადააქციონ; მითუმეტეს, რომ აქ, ხალხის დაბალი მსყიდველუნარიანობის გამო, იაფფასიანი, უხარისხო ნაწარმის გასაღება პრობლემას არ წარმოადგენს.

ამ ტენდენციას ჩვენ ჩვენი პოზიცია და ინტერესები უნდა დავუპირისპიროთ. სოფლის მეურნეობის აღორძინების მიზნით სახელმწიფოს პოლიტიკა, მართალია, მნიშვნელოვანია (ვგულისხმობ სახელმწიფო დოტაციებს, სარწყავი წყლითა და საძოვრებით უზრუნველყოფას, რაიონებში უფასო საკონსულტაციო ცენტრების ამოქმედებას), მაგრამ თვით მოსახლეობასაც შეუძლია ზომების მიღება, - მან უარი უნდა თქვას ჯანმრთელობისთვის მავნე პროდუქციაზე, თვითონ უნდა დაიწყოს მინის დამუშავება და შექმნას მცირე საწარმოები.

ყველამ იცის, რომ, ხელოვნური ტექნოლოგიების საპირისპიროდ, დღეს უკვე სერიოზული ბიძგი მიეცა ეკოლოგიურად სუფთა პროდუქციას და მათზე მოთხოვნილებაც და ფასიც მთელ მსოფლიოში ყოველწლიურად იზრდება.

ვფიქრობ, ჩვენთან ეკოლოგიურად სუფთა და კონკურენტუნარიანი სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის წარმოების კარგი შესაძლებლობა გვაქვს და ამ სახით მსოფლიო ბაზარზე მყარად დამკვიდრების პერსპექტივაც. ამიტომაც, ვიდრე ჯერ კიდევ შემორჩენილია უნიკალური ქართული სასოფლო-სამეურნეო ჯიშები (არა მარტო ყურძნის და ხორბლის, არამედ ლობიოს, კარტოფილის, საერთოდ ბოსტნეულის, ხილისა და საქონლის), თითოეულმა ჩვენგანმა ყველაფერი უნდა გააკეთოს, რომ ეს საქმე რეალობად იქცეს. ამით ჩვენ ჩვენს სიმდიდრესაც შევინარჩუნებთ და მომავალი თაობების ჯანმრთელობასაც დავიცავთ.

აღნიშნულის შესახებ მე ადრეც ვწერდი, მაგრამ დღეს ეს უკვე აუცილებლობად იქცა. მითუმეტეს, რომ მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისიც აქეთკენ გვიბიძგებს, რადგან მისგან გამონვეული დეფიციტი, პირველ რიგში, ალბათ, კვების პროდუქტებს შეეხება.

როდემდე გაგრძელდება ამდენი პრობლემები? - ბუნებრივია, ყველას გულში ეს კითხვა ტრიალებს.

- ეს ჩვენზეა დამოკიდებული“.

უთუოდ მკრეხელობა იქნება რაიმე კომენტარი დავურთო ამ ბრძნულ ნათქვამს.

ვისაც ხელგეწიფებათ, გამოსაბატოთ თქვენი მხარდაჭერა, გაგვიზიარეთ მოსაზრებები, თავდაუზოგავად ვიღვანოთ აქ წარმოდგენილ მიმართულებათა რეალიზაციისთვის.

გფარავდეთ უფალი!